

her i Landstinget, var der en almindelig Erkjendelse af, at denne Lov allerede førte noget for vidt ind paa at gjøre Lyendeforholdet til et Kontraktforhold og noget for meget forlød Betragtningen af Lyendeforholdet som et Familieforhold. Jeg vil ikke sige, at denne Anse var fuldt begrundet, thi det forekommer mig, at Loven af 10de Mai 1854 holdt en god Middelvej; der var Trang til denne Lov, fordi der i høi Grad var Trang til at beskytte Lyendet efter de daværende Forhold, men derved kom Loven maatte ogsaa til at give Lyendet en noget større Beskyttelse lige over for Retsbrud fra Husbondens Side end omvendt Husbonden over for Retsbrud fra Lyendets Side. Alle, som behandlede denne Lov, havde den Erkjendelse, at dette Forhold ikke er et rent Kontraktforhold, og at det vilde være umuligt at fasskætte ubtømmende Regler om, hvorledes dette Forhold skal betragtes. Det har en saadan Betænkning lige over for det borgerlige Samsfund, lige over for Familielivet, at en stor Del af Reglerne derom maa gives sædvansmæssig, efter Billighed, og efter som Folket efterhaanden udvikler sig, og det er ikke muligt at opstille bestemte Regler om alle disse Forhold. Nu er man ved det foreliggende Lovforslag gaaet et stort Skridt videre, idet man er gaaet til at betragte Lyendeforholdet som et rent Kontraktforhold; derfor optræde i disse Paragrafer Lyendet og Husbonden som to Parter, der aflutte en skriftlig Kontrakt. Der træffes da Bestemmelser om, hvad der skal være Følgen af, at en Kontrakt brydes, og særlig følger man en Beskyttelse for, at det Lyende, som uden nogen Grund har brudt Kontrakten og er løbet sin Vej, endelig ikke skal tabe Leiligheden til dog strax efter at faae en anden Tjeneste, men derved gaar man, som det forekommer mig, aldeles imod, hvad der var Niemedet med det foreliggende Lovforslags Udarbeidelse og Forelæggelse. Efter at man havde set, at Lyendeloven ikke var tilstrækkelig til at værne om den Opgivelse af Lyendeforholdet fra Lyendets Side, der oftere finder Sted, og som paa Grund af den Løshed, den hele Udvikling har ført med sig i alle forpligtende Forhold, naturligvis bliver hyppigere og hyppigere, søgte man efter Midler til at forhindre de meget ofte betydelige Retstab, der for Husbonden kunde opstaa af, at et Lyende, som var sat til en Gjerning, ved hvis Forsømmelse der kan spildes saa mange, mange Penge, pludselig forlød denne Gjerning, og saa var det, at man opfandt dette Paategnings-system, naturligvis ikke for at hindre Lyendet i at gaa, men for bag efter at faae det forfulgt og straffet, Noget, der selvfølgelig slet ikke interesserede Husbonden. Det, der interesserede Husbonden, naar et slet Lyende løber sin Vej i et vigtigt Dieblis, saa at Husbondens Gjerning forsømmes og et Retstab paaføres ham, er, at faae Lyendet strax tilbage, og det var altsaa derpaa, man skulde have sigtet. Man skulde

have sigtet paa strax at gribe det Lyende, der var løbet sin Vej, og bringe det tilbage og faa lade en Retsdag afgjøre, hvorvidt den Paagrebne havde været berettiget eller ikke til at gaa sin Vej, altsaa hvor vidt han var ifalden Straf og Erstatning eller ikke. Men nei! Det erede Udvalg har vel haat en Fornemmelse af, at det var et praktisk Middel at anvende, men i en Tid som vor at komme ind paa et saadant System, at Husbonden skulde kunne rekvirere anholdt et bortløbet Lyende, har man naturligvis ikke yovet. Jeg vil imidlertid tro, at det alligevel turde være den mest praktiske Maade at gaa frem paa og den baade for Husbonden og Lyendet selv lempeligste Maade at faae Sagen bragt i Orden paa. Maa jeg dertil sige, at det er jo heller ikke noget Gjempebøst, at man, før Dommen er falden, griber en Person, naar man frygter for, at han vil løbe sin Vej, eller for, at man i saa Tilfælde ikke kan faae nogen Erstatning. Jeg skal i saa Henseende henvise til § 164 i Konkursloven af 25de Marts 1872, hvor det hedder: „Dog kan der under Sagtagelse af de hidtil gjældende Regler herom anvendes Arrest paa Person, før Eksekution kan finde Sted, paa Indkøbinge, der staa i Begreb med at forlade Landet o. s. v.“ Denne Paragraf har jeg netop haft Leilighed til at anvende paa nogle Meierster og Meierfolk, der løb bort i et vigtigt Dieblis, og som Gieren af vedkommende Gaard var saa fornuftig at rekvirere anholdt. Da de vare i Begreb med at rejse, formodentlig til Australien eller Amerika, med deres Effekter, greb jeg dem, og det lykkedes mig at bringe et Forlig i Stand mellem dem og Husbonden, saa at de vendte tilbage til hans Tjeneste. I dette Tilfælde var det den bedste Maade at gaa frem paa, idet man strax bragte dem sammen med Husbonden, hvorved et Forlig blev muligt. Der er jo en vis Elasticitet i disse Ord „at staa i Begreb med at forlade Landet;“ men naar man gaar ombord i et Dampskib eller gaar ind i en Fernbanevogn i et direkte Tog til Konstantinopel, kan det vel nok siges, at Vedkommende formodentlig staa i Begreb med at forlade Landet. Det beror jo imidlertid her som ved saa mange andre Leiligheder paa den Konduite, hvormed vedkommende Politimester i den Henseende gaar frem, naar en saadan Rekvizition bliver stillet; men at en saadan kan stilles, og det med fuld Paaberaabelse af den bestaaende Lovgivning, i det Tilfælde, hvor det er givet, at Vedkommende staa i Begreb med at forlade Landet, er klart. I saa Henseende behøves der altsaa ikke nogen ny Bestemmelse. Men er Lyendet dog egentlig ikke ogsaa bedst tjent med, at en Fremgangsmaade følges, hvorved det strax bliver bragt sammen med sin Husbond og saar sit Mellemværende med ham afgjort. Og hvad risikerer Lyendet derved? Der som en saadan Rekvizition stilles til Politimesteren, og det under den Sag, som